

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Методичні вказівки
до виконання контрольних робіт
і проведення практичних занять

*(для студентів заочної форми навчання та
слухачів другої вищої освіти спеціальності
7.03050401 – «Економіка підприємства»)*

Харків
ХНАМГ
2012

Управління потенціалом підприємства. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт і проведення практичних занять (для студентів заочної форми навчання та слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: А. В. Ковалевська, В. Г. Федорова. - Х.: ХНАМГ, 2012. – 58с.

Укладачі: А. В. Ковалевська, В. Г. Федорова

Рецензент: д. е. н., проф. А. Є. Ачкасов

Рекомендовано кафедрою економіки підприємства в міському господарстві факультету післядипломної освіти і заочного навчання, протокол № 3 від 03 листопада 2009 року.

ЗМІСТ

1.	Загальні вимоги до структури, виконання та оформлення контрольної роботи.....	4
2.	Порядок обрання матеріалу для написання контрольної роботи.....	8
2.1.	Теоретична частина.....	8
2.2.	Практична частина.....	10
3.	Практичні заняття.....	12
4.	Система поточного й підсумкового контролю знань студентів (слухачів).....	21
5.	Тестові питання.....	29
	Список джерел.....	54

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ, ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Для більш глибокого засвоєння курсу і правильного виконання контрольної роботи необхідно враховувати наступні **методичні вказівки**:

2. Контрольна робота складається з 10 варіантів і *виконується студентами за варіантом, який визначається номером прізвища студента у журналі відвідування занять, а саме однією останньою цифрою*. Наприклад, номер за журналом – 23, отже остання цифра 3 визначає варіант контрольної роботи. Якщо номер за журналом 10, то обирається нульовий варіант.
3. Кожен студент має розкрити два теоретичних питання та виконати практичне завдання.
4. Контрольну роботу студент може виконати у загальному зошиті, сторінки якого пронумеровані, залишаючи місце на полях для зауважень викладача. Робота має бути виконана акуратно, грамотно, написана чітким почерком, з дотриманням міжстрокового інтервалу, без скорочення слів. Також контрольну роботу дозволяється виконувати за допомогою ПК, але оформляти потрібно згідно існуючих вимог до написання робіт студентами (ДСТУ 3008.95).
5. Розв'язання задач обов'язково супроводжується докладними розрахунками і поясненнями, що розкривають економічний зміст кожної дії.
6. Наприкінці контрольної роботи має бути список використаних літературних джерел, дата виконання контрольної роботи, підпис студента і 1-2 чистих аркуша для рецензії викладача.
7. Перш ніж приступати до написання контрольної роботи, слід уважно опрацювати основну і додаткову літературу.
8. Приступаючи до вивчення літературних джерел, доцільно спочатку ознайомитися з дисципліною за учбовими і учбово-методичними посібникам, обміркувати, на які питання слід звернути увагу. Неможливо написати контрольну роботу базуючись лише на вивченні тих запитань, які зазначені в

ній. Тільки вивчення всього курсу навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства» дозволяє якнайкраще виконати завдання контрольної роботи. Кожен студент повинен мати конспект лекцій з дисципліни «Управління потенціалом підприємства». Це потрібно для отримання допуску до іспиту. Написання власного конспекту лекцій допоможе студентові під час виконання практичного завдання.

9. Роботу, виконану не за своїм варіантом, викладач повертає без перевірки та оцінки.

10. Виконану вчасно контрольну роботу, термін виконання якої передбачається графіком навчального процесу, студент висилає на адресу НКЦ або базового вищого навчального закладу, або доставляє особисто на відповідну кафедру.
11. Студент, отримавши контрольну роботу після перевірки, повинен ознайомитися з рецензією викладача, із зауваженнями і рекомендаціями, після чого зробити письмову доробку з метою поглиблення своїх знань, і здати на перевірку вдруге в період сесії.
12. Студент, який вчасно не виконав контрольну роботу, до екзамену не допускається.

Студентська контрольна робота повинна мати наступну структуру:

- Титульний аркуш;
- Зміст;
- Вступ;
- Основна частина: теоретична та практична частини;
- Список джерел;
- Додатки.

Титульний аркуш містить дані про виконавця та керівника, найменування теми роботи. Спосіб розміщення інформації на титульному аркуші див. додаток А.

Зміст розташовують безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки. До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх

розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів основної частини роботи; список літератури; додатки.

Вступ відбиває актуальність теми, містить огляд літератури, що стосується досліджуваної проблеми і основної мети дослідження. Вступ починають з нової сторінки після змісту.

Основна частина роботи складається з декількох розділів. Кожен розділ починають з нової сторінки. Розділи можуть поділятися на підрозділи. Кожен підрозділ повинен містити закінчену думку.

Під час написання теоретичної частини студент повинен використовувати спеціальну літературу за вміти систематизувати літературні джерела, аналізувати роботи дослідників, визначати головне на сучасному етапі вивчення теми.

В теоретичній частині дозволяється робити посилання на джерела в квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела в списку літератури та номер сторінки, звідки взято дані. Наприклад [5, с. 22].

В практичній частині роботи студент повинен роз'язати дві задачі, використовуючи формули, таблиці, а наприкінці зробити висновки.

Список літератури контрольної роботи має бути розташований одразу після висновку на окремій сторінці мовою оригіналу і містити не менше десяти джерел. Перелік джерел розташовують в наступній послідовності:

1. Конституція України.
2. Закони та законодавчі акти України.
3. Укази Президента України.
4. Постанови Верховної Ради України.
5. Постанови і Розпорядження Кабінету Міністрів України.

6. Іншу літературу впорядковують за алфавітним прізвищ авторів або заголовків (у т.ч. положення міністерств та відомств, виступи державних діячів, підручники, навчальні посібники, методичні вказівки, статті з журналів та ін.).

Додатки розміщують після списку літератури. На окремому аркуші слід написати посередині слово ДОДАТКИ, а з наступного рядка додатки,

починаючи з літери А, пишуть справа, (наприклад, Додаток А). У додатках, як правило, є додаткові ілюстрації або таблиці; матеріали, що через великий обсяг, специфіку або форму викладу не можуть бути включені до основної частини контрольної роботи.

Роботу оформляють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм). Під час друкування роботи на комп'ютері використовують текстовий редактор Word, шрифт Times New Roman розмірам 14 пгт і полуторний міжрядковий інтервал.

Текст слід друкувати, додержуючись таких розмірів полів: верхнє і нижнє – не менше 20мм, лівє – не менше 30 мм, правє 10 мм або 15 мм.

Абзац повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Структурні елементи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "НАЗВУ ТЕОРЕТИЧНОГО РОЗДІЛУ", "НАЗВА ПРАКТИЧНОГО РОЗДІЛУ", "СПИСОК ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ" друкують великими літерами 16 шрифту симетрично до тексту без крапки вкінці останнього слова, не підкреслюючи.

Відстань між заголовком і подальшим текстом має бути не менше двох рядків. Всі сторінки контрольної роботи повинні мати суцільну нумерацію. Номери сторінок проставляють у правому верхньому кутку без крапки арабськими цифрами. Титульний аркуш та зміст роботи включають у загальну нумерацію, але номер на цих сторінках не проставляють.

Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми діаграми) слід розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці, якщо не вміщуються. Посилання оформлюють у вигляді виразу "(рис. 2.1)", або "як це показано на рис. 2.1". Ілюстрацію позначають так "Рис. 2.1 – Діаграма залежності" без крапки вкінці.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують зліва над нею. Наприклад, "Таблиця 2.1 – Вихідні дані підприємства" (перша таблиця другого розділу) без крапки вкінці. Якщо таблиця не повністю вміщується на аркуші, то необхідно її перенести, на наступний аркуш (справа пишуть "Продовження таблиці 2.1" без крапки вкінці).

Формули і рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище й нижче кожної формули потрібно залишити хоча б один вільний рядок. Формули та рівняння нумерують порядковою нумерацією в межах розділу. Наприклад:

$$K_{гйд} = \frac{\text{Залишкова вартість основних фондів}}{\text{Первісна вартість основних фондів}} \quad (1.1)$$

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 25 сторінок формату А4.

2. ПОРЯДОК ОБРАННЯ МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

2.1. Теоретична частина

Студент обирає два теоретичних питання за варіантом, який визначається номером прізвища студента у журналі відвідування занять, а саме однією останньою цифрою. Наприклад, номер за журналом – 23, остання цифра 3 визначає варіант контрольної роботи. Якщо номер за журналом 10, то обирається нульовий варіант.

0 варіант. А) Охарактеризуйте процес відтворення трудового потенціалу. Методика оцінки величини кадрового потенціалу підприємства.

Б) Механізм застосування контролінгу в системі управління підприємством.

1 варіант. А) Особливості формування потенціалу підприємства в «новій» економіці.

Б) Підходи до визначення інноваційного потенціалу підприємства та його структура.

2 варіант. А) Оцінка конкурентних переваг підприємства. Шляхи реалізації стратегічних конкурентних переваг.

Б) Оцінка та управління інноваційним потенціалом підприємства.

3 варіант. А) Формування конкурентних переваг підприємства. Основні «горизонти зростання», їх побудова і аналіз.

Б) Система антикризового управління потенціалом підприємства. Діагностика кризового стану підприємства.

4 варіант. А) Сутність конкурентоспроможності продукції. Методика оцінки конкурентоспроможності товару.

Б) Концептуальна модель процесу антикризового управління підприємством.

5 варіант. А) Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами.

Б) Потенціал виживання підприємства, сутність та теоретичні засади визначення.

6 варіант. А) Методика кількісної оцінки виробничого потенціалу підприємства.

Б) Ресурсні передумови виживання підприємства та оцінка можливостей його розвитку.

7 варіант. А) Розкрийте сутність синергії як властивості організаційних систем.

Б) Основні шляхи забезпечення конкурентних переваг підприємства.

8 варіант. А) Основні показники та фактори ефективного використання потенціалу підприємства.

Б) Загальна характеристика змін. Типи поведінки фірми, зумовлені її потенціалом.

9 варіант. А) Система управління формуванням і використанням кадрового потенціалу підприємства.

Б) Основні моделі управлінських реакцій на несподівані зміни. Поясніть відмінності між ними.

2.2. Практична частина

Варіанти задачі наведені в таблиці вихідних даних для кожного завдання. Кожен студент розв'язує обидві задачі за своїм варіантом.

Задача 1.

Фірма А виходить на ринок з новим товаром – електрочайником «Люкс». Проаналізувавши ситуацію, встановленим, що на даному регіональному ринку «Люкс» буде конкурувати з двома іншими моделями-конкурентами: «Комфорт» та «Ідеал».

Електрочайник «Люкс» має сучасний дизайн, а також зручний і безпечний у користуванні. Ця модель виготовлена з екологічно чистої сировини та має сертифікат якості. Модель «Комфорт» має звичайний дизайн і додаткові пристрої-датчики, які увесь час вказують температуру води в ньому. Модель виготовлена з екологічно чистої сировини та має сертифікат якості. Електрочайник «Ідеал» має оригінальний дизайн і виготовлений з екологічно чистої сировини, також він має спеціальний очисний фільтр для води та сертифікат якості.

Інші характеристики цих моделей наведено в табл. 2.1.

Результати досліджень дозволили сформулювати вимоги до ідеального електрочайника. Передусім, ідеальний електрочайник повинен швидко кип'ятити воду, бути зручним та безпечним у користуванні, екологічним, з оригінальним модним дизайном, недорогим, середньої потужності, неважким, невеликих розмірів, з низьким рівнем шуму. Ціна виробу не має перевищувати 100 грн. Необхідно оцінити конкурентоспроможність моделі «Люкс» порівняно з товарами-конкурентами та еталоном за допомогою інтегрального показника конкурентоспроможності та розробити відповідні рекомендації щодо підвищення рівня показника конкурентоспроможності цієї моделі.

Таблиця 2.1 – Вихідні дані для розрахунку

Варіант	Швидкість кипіння, с			Номінальна потужність, кВт			Маса, кг			Ємкість, л			Рівень шуму, дБ			Ціна, грн.		
	М–1	М–2	М–3	М–1	М–2	М–3	М–1	М–2	М–3	М–1	М–2	М–3	М–1	М–2	М–3	М–1	М–2	М–3
1	40	60	80	2	2,1	2,5	1	1,1	1,3	1,5	1,2	1,3	59	70	65	110	101	98
2	60	45	70	2	1,9	2,3	1,1	1,2	1	1	1,5	1,4	60	58	59	120	100	105
3	80	60	70	2,1	2	2,3	1,2	1	1,4	1	1,4	1,5	60	55	67	110	90	81
4	80	45	75	2,3	1,8	1,9	1,3	1,1	1,5	1,3	1,1	1	61	58	68	140	120	111
5	60	80	70	2,1	1,8	2	1,4	1,2	1	1,2	1,4	1,1	62	59	69	150	130	123
6	40	65	75	1,9	1,8	2,1	1,5	1	1,3	1	1,5	1,2	63	57	70	90	109	95
7	40	55	70	1,8	2,1	2	1	1,3	1,1	1,3	1	1,4	64	60	65	80	90	118
8	40	80	65	2,1	2	1,8	1,1	1,4	1,2	1,4	1	1,3	65	62	64	85	120	104
9	60	80	45	2	2,1	1,9	1,2	1,5	1,3	1	1,3	1,5	66	63	64	95	110	90
10	80	45	60	1,8	2,1	2	1,3	1	1,2	1,3	1,2	1	67	64	66	110	98	105
11	45	50	80	2,3	2,1	2	1,4	1,1	1	1,3	1	1,1	68	65	63	90	105	130
12	55	50	40	1,8	1,9	2,1	1,5	1,4	1,2	1	1,3	1,2	69	64	67	80	81	90
13	65	50	75	1,8	2,3	2	1	1,2	1,5	1,4	1,1	1,3	70	63	66	115	111	90
14	40	65	80	2,3	1,9	2,1	1,1	1	1,4	1,5	1	1,4	58	60	65	125	123	110
15	50	65	70	1,9	2,2	2,1	1,2	1,3	1	1	1,3	1,5	58	59	63	110	95	120
16	60	45	80	1,9	2,3	2	1,3	1,5	1,2	1,3	1,1	1,4	58	57	64	120	118	110
17	45	40	60	2	2,1	1,9	1,4	1,1	1,5	1,1	1,2	1,5	59	58	61	110	104	140
18	55	40	80	2,3	2,2	1,9	1,5	1,2	1,4	1,2	1	1,3	57	60	62	120	90	150
19	65	40	70	1,9	2	1,8	1	1,4	1,1	1,3	1,1	1,4	60	61	63	130	105	90
20	75	60	45	2,1	2	1,9	1,1	1,3	1,4	1,2	1	1,5	62	63	67	150	130	80
21	70	80	55	2	2,2	1,9	1,2	1	1,5	1,2	1,5	1,1	63	66	69	140	90	85
22	80	75	65	1,8	2,3	2	1,3	1,1	1	1,2	1,3	1,1	64	70	66	80	115	95
23	55	45	40	1,7	1,8	2,0	1,0	0,9	1,3	1,4	0,9	1,3	57	59	70	130	127	105
24	65	45	75	1,8	2,1	1,9	1	1,5	1,2	1,3	1,2	1,5	65	66	69	130	110	90

Задача 2.

Необхідно оцінити потенціал підприємства як в цілому, так і кожний його елемент окремо. Розрахувавши значення складових потенціалу та проаналізувавши їх динаміку за роками, розробити задачі та цілі, досягнення яких забезпечить підвищення рівня потенціалу підприємства. Визначити рівень потенціалу підприємства відносно конкурентів.

Розрахунки потрібно зробити в динаміці за три роки і в сукупності трьох підприємств. Сукупність підприємств обирається згідно з варіантом (табл. 2.2). Вихідні дані для розрахунку потенціалу підприємства наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.2 – Вибір сукупності підприємств

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8
Сукупність підприємств	Б,Д,Є	Б,В,Г	Б,Д,Ж	А,Б,Д	А,Є,Ж	А,В,Д	В,Г,Д	Б,В,Д
Варіант	9	10	11	12	13	14	15	16
Сукупність підприємств	Б,Г,Є	Б,В,Ж	А,Б,Є	А,В,Ж	А,Г,Є	В,Г,Ж	Б,В,Є	А,Д,Ж
Варіант	17	18	19	20	21	22	23	24
Сукупність підприємств	Б,Д,Є	В,Г,Є	В,Д,Є	Г,Д,Є	А,Б,Ж	А,В,Є	А,Г,Ж	Б,Г,Д

3. Практичні заняття

Задача 3.1.

Визначити величину виробничого потенціалу підприємства (табл. 3.1), якщо середньорічна вартість основних виробничих фондів підприємства – 320 тис. грн, вони використовуються 10 років, за цей період середньорічний приріст продуктивності праці в країні склав 13,6%, протягом року на модернізацію основних виробничих фондів було витрачено 26 тис. грн, середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу – 29 осіб, середньомісячна заробітна плата 1 працівника ПВП – 369 грн, витрати на навчання, перепідготовку і підвищення кваліфікації кадрів за рік склали 38 тис. грн, річний фонд матеріального заохочення – 10% від фонду заробітної плати, середньорічний залишок нормованих оборотних засобів – 72 тис. грн.

Таблиця 3.1 – Вихідні дані

Показник	Підприємство А			Підприємство Б			Підприємство В			Підприємство Г		
	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2005 р.	2006 р.	2007 р.
Обсяг виготовленої продукції, тис.грн.	4570	4321	4437,5	3375	3741	3857,5	2571,5	2687	2374	2967	3420,5	3379,2
Площа землі промислового призначення, кв.м.	16400			12700			8425			9780		
Споживання електроенергії, кВт-год.	850	990	625	384	405	410	130	140	145	110	119	134
Амортизаційні відрахування, тис.грн.	487,2	542,6	459	122	127	189	117	148	157	128	139,5	141,2
Кількість штатних працівників, осіб	380	354	304	467	451	472	302	338	305	445	427	429
Річний фонд оплати праці, тис.грн.	1421	1674	895,5	1452	1489	1784	98	1257	1385	1167	1245	1298
Сума адміністративних витрат, тис.грн.	1024	985	1145	357	398	402	390	412	439	845	936	995
Чистий прибуток (збитки), тис.грн.	50	-85	-100	-10	5	89,7	295	224	305	-15	-369	27
Використання виробничих потужностей, %	89			90			92			95		

Продовження таблиці 3.1

Показник	Підприємство Д			Підприємство Є			Підприємство Ж		
	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2005 р.	2006 р.	2007 р.
Обсяг виготовленої продукції, тис.грн.	2234,5	2631	2745,5	2243,5	2631	2745,5	2243,5	2631	2745,5
Площа землі промислового призначення, кв.м.	10455			14700			16300		
Споживання електроенергії, кВт-год.	135	135	170	135	135	170	135	135	170
Амортизаційні відрахування, тис.грн.	129	134,5	130,3	129	134,5	130,3	129	134,5	130,3
Кількість штатних працівників, осіб	298	294	301	290	295	305,5	289	249	351
Річний фонд оплати праці, тис.грн.	1045	1175	1295	1145	1177	1290	1054	1157	1299
Сума адміністративних витрат, тис.грн.	235	267	310	253	276	315	235	278	321
Чистий прибуток (збитки), тис.грн.	148	-324	-478	100	-310	-359	190	-50	-400
Використання виробничих потужностей, %	97			84			88		

Задача 3.2.

Визначте 2 зведених і узагальнюючих показники використання виробничого потенціалу підприємства та їх зміну, використовуючи дані з таблиці 3.2 та враховуючи умови реалізації всього обсягу товарної продукції.

Таблиця 3.2 - Вихідні дані

Показники	2
1. Середньорічна величина нормованих оборотних засобів, тис. грн.	82
-Зміна у плановому році, %	+2
2. Річний фонд матеріального заохочення, тис. грн.	37
-Зміна у плановому році, %	+4
3. Річний фонд заробітної плати, тис. грн.	326
-Зміна у плановому році, %	+2
4. Річні витрати на навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів, тис. грн.	64
-Зміна у плановому році, %	+2,5
5. Величина виробничого потенціалу, тис. грн.	1098
-Зміна у плановому році, %	+0,5
6. Обсяг товарної продукції, тис. грн.	739
-Зміна у плановому році, %	+2
7. Витрати на випуск товарної продукції, тис. грн.	504
-Зміна у плановому році, %	-1

Задача 3.3.

Визначте потенціаловіддачу, виходячи з наступних показників:

1. Середньорічна вартість основних виробничих фондів (відтворювальна) з урахуванням модернізації -700 тис. грн.
2. Середньорічна вартість нормованих оборотних засобів - 82 тис. грн.
3. Обсяг товарної продукції 640, тис. грн.
4. Середньооблікова чисельність ПВП 380 осіб.
5. Середньомісячна заробітна плата 376 тис. грн.
6. Річний фонд матеріального заохочення 78 тис. грн.
7. Витрати на підвищення кваліфікації кадрів 60 тис. грн.

Задача 3.4.

Оцінити рівень інтелектуальної складової інноваційного потенціалу підприємства, використовуючи показники таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Вихідні дані

Показники	Щорічні значення		
	2001	2002	2003
1. Кількість висококваліфікованих працівників, осіб	408	402	397
2. Кількість висококваліфікованих працівників, які звільнилися протягом року, осіб	6	12	8
3. Середньооблікова чисельність ПВП, осіб	1325	1264	1206
4. Кількість інженерно-технічних і наукових працівників, осіб	146	148	139
5. Кількість винаходів за рік	7	6	3
6. Кількість раціоналізаторських пропозицій за рік	68	82	70
7. Кількість працівників з вищою освітою, осіб	375	370	364
8. Кількість інженерно-технічних і наукових працівників пенсійного віку, осіб	62	60	66

Питома вага показників:

- 1) плинність висококваліфікованих кадрів – 0,2;
- 2) питома вага інженерно-технічних і наукових працівників – 0,25;
- 3) показники винахідницької активності – 0,25;
- 4) показники раціоналізаторської активності – 0,1;
- 5) показники освітнього рівня – 0,15;
- 6) показники віку інженерно-технічних і наукових працівників – 0,05.

Задача 3.5.

Валові витрати підприємства описані функцією:

$$B=60 + q^2 .$$

Попит на продукцію підприємства заданий формулою:

$$П=50-q.$$

Розрахуйте максимальний прибуток цього підприємства. Як зміниться прибуток при збільшенні обсягу випуску на 50%? Побудуйте графіки.

Задача 3.6.

Визначте, як зміниться величина виробничого потенціалу підприємства у плановому році, використовуючи показники таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 - Вихідні дані

Показники	Базовий рік	Плановий рік
1. Вартість основних виробничих фондів (відтворювальна):		
- на початку року;	927	-
- введених в дію 1 червня;	43	-
- введених в дію 1 вересня;	18	-
- вибулих 1 травня;	10	-
- вибулих 1 жовтня.	-	29
2. Середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу, осіб	168	181
3. Середньомісячна заробітна плата одного працівника промислово – виробничого персоналу, грн.	417	456
4. Річний фонд матеріального заохочення, % від фонду заробітної плати	13	10
5. Витрати на навчання і перепідготовку кадрів за рік, тис. грн.	92	88
6. Витрати на підвищення кваліфікації промислово – виробничого персоналу, тис. грн	14	16
7. Норматив оборотних засобів у незавершеному виробництві, тис. грн.	28	20
8. Норматив оборотних засобів у виробничих запасах, тис. грн.	82	84
9. Норматив оборотних засобів у витратах майбутніх періодів, тис. грн.	8	6
10. Норматив оборотних засобів у запасах готової продукції, тис. грн.	14	11

Задача 3.7.

Визначте узагальнені показники використання виробничого потенціалу підприємства і можливі шляхи їх покращення, використовуючи наступні дані.

1. Середньорічна вартість основних виробничих фондів підприємства (відновлювальна) - 326 тис. грн.

2. Річний фонд заробітної плати промислово-виробничого персоналу -207 тис. грн.

3. Річні витрати на модернізацію основних виробничих фондів - 28 тис. грн.

4. Річні витрати на матеріальне заохочення, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів ПВП - 20 тис. грн.

5. Середньорічна вартість нормованих оборотних засобів - 46 тис. грн.

6. Обсяг товарної продукції - 286 тис. грн.

7. Витрати на виробництво реалізованої продукції - 208 тис. грн.

8. Обсяг реалізованої продукції - 95 % до товарної.

Задача 3.8.

Визначити рівень технологічної складової інноваційного потенціалу підприємства, користуючись вихідними даними таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Вихідні дані

Показники	Щорічне значення		
	2001	2001	2003
1. Загальна кількість технологій, які використовують на підприємстві	68	70	76
2. З них: кількість прогресивних сучасних технологій (на рівні кращих серед підприємств, що працюють на конкретному ринку)	13	16	15
3. Загальна кількість найменувань продукції, яку виробляють на підприємстві	836	840	854
4. З них: кількість найменувань нових прогресивних видів продукції	246	248	263
5. Загальна кількість нових рішень, які використовують у виробничому процесі	25	23	26
6. З них: кількість технічних і технологічних рішень на рівні винаходів	4	6	7
7. Кількість технологій, розроблених і впроваджених на даному підприємстві	10	12	8

Питома вага показників:

1. Рівень прогресивності технологій – 0,2

2. Рівень прогресивності продукції – 0,3

3. Рівень технологічного потенціалу – 0,25

4. Рівень власних технологічних розробок технологій – 0,25.

Задача 3.9.

Визначити рівень науково-дослідної складової інноваційного потенціалу підприємства, користуючись вихідними даними таблиці 3.6 і методикою, що викладена в завданні 1. Зробити висновки.

Питома вага показників:

1. Питома вага витрат на НДДКР у загальному обсязі товарної продукції – 0,25;

2. Питома вага витрат на використання науково-технічних досягнень (впровадження нових технологій і нової техніки) в загальному обсязі товарної продукції – 0,30;

3. Питома вага наукових, інженерних і технічних кадрів у загальній чисельності зайнятих – 0,25;

4. Співвідношення витрат на НДДКР і витрат на впровадження нової техніки – 0,20.

Таблиця 3.6 – Вихідні дані

Показники	Щорічне значення		
	2001	2002	2003
1. Обсяг товарної продукції, тис. грн.	17225	18306	19604
2. Витрати на НДДКР, тис. грн.	936	1024	1368
3. Витрати на впровадження нових технологій, тис. грн.	824	646	935
4. Витрати на впровадження нової техніки, тис. грн.	78	86	92
5. Середньооблікова чисельність персоналу, осіб.	1325	1264	1206
6. Чисельність науково-технічних і наукових працівників, осіб.	146	148	139

Задача 3.10.

Розрахувати величину виробничого потенціалу підприємства протягом базового року та її зміну протягом планового року, використовуючи наступні дані (табл. 3.7).

Таблиця 3.7 - Вихідні дані

Показники	Базовий рік	Плановий рік
1. Первісна вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	538	596
2. Середньорічний приріст продуктивності праці в країні за період використання основних виробничих фондів, %	-6,6	-5,9
3. Витрати на модернізацію основних виробничих фондів протягом року, тис. грн.	28	-5,9
4. Термін використання основних виробничих фондів підприємства (від початку використання до конкретного року)	7	7
5. Річний фонд заробітної плати промислово – виробничого персоналу підприємства, тис. грн	380	423
6. Річний фонд матеріального заохочення, тис. грн	48	55
7. Витрати на навчання та перепідготовку кадрів за рік, тис. грн.	13	12
8. Витрати на підвищення кваліфікації промислово – виробничого персоналу, тис. грн.	8	52
9. Середньорічний залишок нормованих оборотних засобів, тис. грн.	82	11

4. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (СЛУХАЧІВ)

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Потенціал підприємства: формування та оцінювання» передбачають лекційні та практичні заняття, а також самостійну роботу і виконання індивідуальних завдань.

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль.

Перевірка та оцінювання знань студента проводяться за такими формами:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання індивідуального завдання.
3. Проведення проміжного тестування.
4. Проведення поточного модульного контролю.
5. Проведення підсумкового письмового іспиту.

Оцінювання знань студента під час практичних занять має за мету перевірку рівня його підготовки до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

б) виконання завдань для самостійного опрацювання;

в) якість виконання модульних завдань.

Оцінювання проводиться за 12-бальною шкалою за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою, що стосується питань, які розглядаються;

- вміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду виробничих ситуацій, при розв'язанні задач, проведенні розрахунків, виконанні завдань,

винесених на самостійне опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладення матеріалу в письмових роботах і під час виступів перед аудиторією, вміння обґрунтовувати свою позицію, узагальнювати інформацію та робити висновки. Оцінка «відмінно» ставиться за умови, коли виконане завдання студента або його усна відповідь відповідає всім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увагу також приділяють якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачеві (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якусь з вимог не буде виконано, то, на розсуд викладача, оцінка буде знижено.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання оцінюють за такими критеріями:

- самостійність виконання;
- логічність і деталізація плану;
- повнота й глибина розкриття теми;
- наявність ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо);
- кількість використаних джерел (не менше десяти);
- використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду;
- якість оформлення.

Проміжний тестовий контроль проводиться двічі на рік. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студента з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчають в межах навчальної дисципліни «Потенціал підприємства: формування та оцінювання», та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Формат тестових завдань поділяється на:

■ завдання закритої форми із запропонованими відповідями, з яких обирають одну правильну;

■ завдання відкритої форми з вільно конструйованими відповідями.

Тестові завдання розрізняються за принципом побудови відповіді.

I. *Альтернативні* тестові завдання передбачають наявність двох варіантів відповіді типу «так-ні»; «правильно-неправильно» тощо, їх використовують для перевірки правильності вибору або прийняття рішення у згорнутій формі.

II. Тестові завдання *на відновлення відповідності частин* – це модифікація тестових завдань з множинним вибором, вони подаються у вигляді двох чи більше колонок слів, фраз, графічних зображень, цифрових або літерних позначень тощо.

III. Тестові завдання *на порівняння і протиставлення (на аналіз взаємозв'язку)* рекомендуються для перевірки вмінь виявляти розпізнавальні ознаки різних явищ, ситуацій тощо.

IV. Тестові завдання *з множинними відповідями* «правильно-неправильно» передбачають, що відповіді або розв'язки можуть бути тільки правильними або неправильними. Вони виявляють глибину знань, розуміння різних аспектів явищ, процесів тощо.

V. Тестові завдання *на визначення причинної залежності* використовують при перевірці розуміння певної причинної залежності між двома явищами. Спочатку необхідно визначити, правильне чи неправильне кожне з двох тверджень окремо, а лише потім, якщо обидва неправильні, визначити, правильна чи неправильна причинна залежність між ними.

VI. Тестові завдання *на відтворення правильної послідовності*, які потребують переструктурування даних або елементів будь-якої комбінації, використовують для тестування вмінь та знань правильної послідовності дій (нормативної діяльності), алгоритмів діяльності, технологічних прийомів тощо, а також знань загальноприйнятих формулювань визначень, правил, законів, фрагментів нормативних документів і т. ін.

VII. Тестові завдання *відкритого типу* передбачають вільні відповіді тестованих, є завданнями без запропонованих варіантів відповідей і використовуються для виявлення знань термінів, визначень, понять і т. д.

Тестові завдання для проміжного тестового контролю обирають за відповідними модулями із загального переліку.

Тестове завдання містить 20 запитань одиничного та множинного вибору для перевірки знань з основних категорій навчальної дисципліни.

Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовують такі критерії: оцінка «відмінно» - 90 - 100% правильних відповідей; оцінка «добре» - 75 - 90% правильних відповідей; оцінка «задовільно» - 55 - 75% правильних відповідей; оцінка «незадовільно» - менше 55% правильних відповідей.

Поточний модульний контроль здійснюють та оцінюють за практичною і лекційною складовими. Оцінку за практичну складову модульного контролю виставляють за результатами оцінювання знань студента під час практичних занять, виконання індивідуального завдання та проміжного тестового контролю згідно з графіком навчального процесу.

Лекційний модульний контроль здійснюється в письмовій формі за відповідними білетами, зміст яких містить питання з усіх тем модуля.

Таким чином, після вивчення тем дисципліни студенти заочної форми навчання виконують завдання поточного модульного контролю.

Завдання модульного контролю містить два теоретичних питання та практичну частину (складається з практичних завдань - ситуацій різного ступеня складності (стереотипне, діагностичне, евристичне) та інших елементів практичної підготовки).

Відповіді студентів оцінюються за 12-бальною шкалою згідно з кваліфікаційними вимогами до спеціалістів спеціальності 7.050107. Кожне завдання модульного контролю оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як зважена сума оцінок: 0,4 (теоретична частина), тобто 0,2

(перше запитання) + 0,2 (друге запитання); 0,6 (практична частина), тобто 0,15 (завдання 3) + 0,2 (завдання 4) + 0,25 (завдання 5).

Якщо одне практичне завдання та одне теоретичне питання оцінені на «один, два або три бали», то загальна оцінка не може бути вищою за «три бали». Якщо одна з оцінок «один, два чи три бали», то загальна оцінка модульного контролю не може бути вищою за «шість балів».

Проведення підсумкового письмового іспиту. Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з поточного модульного контролю знань. Іспит проводиться у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань та одного практичного завдання.

Відповіді студентів оцінюють за 12-бальною шкалою згідно з кваліфікаційними вимогами до спеціалістів спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства».

Оцінка «12 балів» ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, застосування для відповіді не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами економічної діагностики, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання задач. Оформляти відповідь слід акуратно, логічно та послідовно.

Оцінка «11 балів» ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами економічної діагностики, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання задач. Оформляти відповідь також слід акуратно, логічно та послідовно.

Оцінка «10 балів» ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами економічної діагностики, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання

задач. Допускаються незначні випадкові похибки, які суттєво не впливають на повноту та змістовність відповіді.

Оцінка «9 балів» ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачені для оцінки «відмінно», при наявності незначних арифметичних похибок (тобто методичний підхід до вирішення задачі є правильним, але студент припустився незначних помилок у розрахунках певних показників) або зробив не зовсім точні висновки за одержаними результатами розв'язання задачі. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка «8 балів» ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач. Практичні завдання виконані загалом правильно, з використанням типового алгоритму, але при їх виконанні студент припускається окремих помилок. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка «7 балів» ставиться, якщо студент при виконанні практичних завдань ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичні завдання виконані загалом правильно, з використанням типового алгоритму, але при їх виконанні студент припускається значних помилок. Оцінка «6 балів» ставиться за недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання виконано та мета завдання досягнута, а студент продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка «5 балів» ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання частково виконано, а студент продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка «4 бали» ставиться у випадках, якщо студент при виконанні практичних завдань без належного розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається суттєвих помилок, у нього виникають труднощі під час аналізу та порівняння економічних явищ і процесів.

Оцінка «3 бали» ставиться студентові за погане опанування значної частини програмного матеріалу, неправильне виконання практичних завдань, якщо у нього виникають серйозні труднощі під час аналізу економічних явищ та процесів.

Оцінка «2 бали» ставиться студентові, який не засвоїв програмний матеріал, не може правильно виконати практичні завдання, у нього виникають серйозні труднощі під час аналізу економічних явищ та процесів.

Оцінка «1 бал» ставиться за невиконання завдання взагалі.

Кожне завдання екзаменаційного білета оцінюється окремо.

Загальна екзаменаційна оцінка розраховується як зважена сума оцінок: 0,4 (діагностичне завдання або евристичне завдання 1) + 0,6 (діагностичне завдання або евристичне завдання 2).

Якщо одна з оцінок «один, два або три бали», то загальна оцінка не може бути вищою за «шість балів». Якщо обидва завдання оцінені на «один, два або три бали», то загальна оцінка «три бали» є приводом для повторного складання іспиту студентом; загальна оцінка «один або два бали» означає повторне вивчення дисципліни.

Підсумкова оцінка з дисципліни - є середня з кількох складових, що враховує оцінки кожного виду контролю (дві оцінки за результатами поточного модульного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами іспиту).

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за методикою переведення показників успішності знань студентів у систему оцінювання за шкалою ECTS та конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS (табл. 4.1).

Таблиця 4.1 - Переведення показників успішності знань студентів в систему оцінювання за шкалою ECTS

Відсоток студентів, які зазвичай отримують відповідну оцінку	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за національно
10	відмінне виконання	A	5 (відмінно)
25	вище за середній рівень	B	
30	взагалі робота правильна, але з певною кількістю помилок	C	4 (добре)
25	непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	3 (задовільно)
10	виконання задовольняє мінімальні критерії	E	
-	потрібне повторне складання іспиту	FX	2 (незадовільно)
-	необхідне повторне вивчення дисципліни	F	2 (незадовільно)

5. ТЕСТОВІ ПИТАННЯ

Студент повинен відповісти на тестові питання за варіантом, який визначається номером прізвища студента у журналі відвідування занять, а саме однією останньою цифрою. Наприклад, номер за журналом – 23, отже остання цифра 3 визначає варіант. Якщо номер за журналом 10, то обирається нульовий варіант.

0 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. Проблема територіального розташування підприємства вирішується на основі врахування ...

- a. витрат на поставку сировини;
- b. специфіки технологічного процесу;
- c. витрат на збут готової продукції;
- d. усі відповіді вірні.

2. Комплексна порівняльна характеристика, яка відображає ступінь переваги сукупності показників оцінки можливостей підприємства, що визначають його успіх на певному ринку за певний проміжок часу відносно сукупності аналогічних показників підприємств-конкурентів, — це ...

- a. синергічність потенціалу підприємства;
- b. адаптивність потенціалу підприємства;
- c. конкурентоспроможність потенціалу підприємства;
- d. ефективність потенціалу підприємства.

3. Що з нижченаведеного відповідає визначенню ринкової вартості?

- a. різниця між виручкою від продажу окремих активів підприємства та витратами на його ліквідацію;
- b. найоптимальніша ціна при укладенні угоди між типовим покупцем та продавцем;
- c. вартість, яка враховує індивідуальні потреби конкретного інвестора;
- d. вартість, яка розрахована для підприємства, котре перебуває в стані банкрутства.

4. Залежно від можливості розробки управлінських рішень щодо підвищення конкурентоспроможності потенціалу підприємства існують методи:

- a. графічні, математичні та логістичні;
- b. індикаторні та матричні;
- c. критеріальні та експертні;
- d. одномоментні та стратегічні.

5. Який принцип оцінки базується на вислові: «чим більші можливості підприємства щодо задоволення потреб власника, тим вища його вартість»?

- a. корисності;
- b. очікування;
- c. заміщення;
- d. вкладу.

6. Особливістю порівняльного підходу є:

- a. орієнтація на ретроінформацію та досягнуті результати фінансово-господарської діяльності;
- b. орієнтація на перспективи розвитку підприємства;
- c. орієнтація на обсяг майбутнього прибутку;
- d. орієнтація на витрати, необхідні для відтворення аналогічного підприємства.

7. Оцінка вартості власного капіталу методом вартості чистих активів означає:

- a. оцінку необоротних активів по залишковій вартості й досягнуті результати фінансово-господарської діяльності;
- b. оцінку балансової вартості активів підприємства за винятком незадіяних у господарській діяльності;
- c. оцінку всіх активів підприємства за винятком його зобов'язань;
- d. немає правильної відповіді.

8. Грошовий потік для власного капіталу включає:

- a. грошовий потік, амортизаційні відрахування, приріст/зменшення власних обігових коштів, капіталовкладення;
- b. грошовий потік, амортизаційні відрахування, приріст/зменшення власних обігових коштів, капіталовкладення, приріст/зменшення довгострокової заборгованості;
- c. грошовий потік, амортизаційні відрахування, відсотки за кредит;
- d. грошовий потік, амортизаційні відрахування, приріст власного капіталу.

9. Як розраховується валовий рентний мультиплікатор?

- a. відношенням ціни продажу до доходу;
- b. відношенням чистого операційного доходу до ціни продажу;
- c. відношенням потенційного валового доходу до дійсного валового доходу;
- d. відношенням дійсного валового доходу до ціни продажу.

10. Якщо ставка дисконту становить 10%, то для приведення до поточних умов грошового потоку 4-го року реалізації проекту необхідно розділити на:

- a. 1,331;
- b. 1,464;
- c. 1,1;
- d. 1,21.

1 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. Характер і гнучкість управлінської системи, швидкість проходження управлінських впливів на підприємстві визначає його:

- a. потенціал організаційної структури системи управління;
- b. трудовий потенціал;
- c. потенціал організаційної культури;
- d. маркетинговий потенціал.

2. Які з перелічених методів є графоаналітичними?

- a. індексний метод;
- b. метод зваженого показника;
- c. «квадрат потенціалу»;
- d. PEST — аналіз.

3. Що є головною метою стратегічного аналізу зовнішнього середовища організації:

- a. інформація про можливості, яку треба враховувати при формулюванні місії організації;
- b. інформація про погрози, яку треба враховувати при розробці продуктово-маркетингової стратегії організації;
- c. інформація про погрози й можливості, яку треба враховувати під час прийняття всіх ключових стратегічних рішень;
- d. інформація про сильні й слабкі сторони організації, яку треба враховувати під час прийняття всіх ключових стратегічних рішень.

4. Вартість бізнесу (підприємства) для конкретного інвестора, заснована на його планах, називається:

- a. вартістю діючого підприємства;
- b. обґрунтованою ринковою вартістю;
- c. балансовою вартістю;
- d. інвестиційною вартістю.

5. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства залежить від ...

- a. рівня конкурентоспроможності його складових елементів;
- b. галузі, до якої належить підприємство;
- c. масштабів діяльності підприємства;
- d. місцезнаходження підприємства.

6. Основними методами дохідного підходу оцінки потенціалу

підприємства є:

1) метод капіталізації	5) метод ринку капіталу
2) метод чистих активів	6) метод ліквідаційної вартості
3) метод угод	7) метод галузевих коефіцієнтів
4) метод дисконтованих грошових потоків	
- a. відповіді: 3, 5, 7;
  - b. відповіді 1, 4;
  - c. відповіді: 2, 6;
  - d. усі перелічені.

7. Яка функція грошової одиниці показує майбутню вартість серії регулярних однакових платежів за певний період при встановленій відсотковій ставці?

- a. коефіцієнт відшкодування капіталу;
- b. поточна вартість грошової одиниці;
- c. коефіцієнт амортизації грошової одиниці;
- d. нагромадження грошової одиниці за період.

8. Який з підходів до оцінки потенціалу підприємства потребує окремої оцінки вартості землі?

- a. ринковий;
- b. витратний;
- c. дохідний;
- d. усі перелічені.

9. Метод надлишкових прибутків базується на:

- a. припущенні, що надлишкові прибутки підприємство отримує за рахунок невідображених у балансі нематеріальних активів;
- b. припущенні, що приріст вартості компанії порівняно з вартістю капіталу, трудових і земельних ресурсів, залучених до господарського обігу, формується за рахунок нематеріальних активів;
- c. залежності вартості від часу;

d. визначенні різниці між грошовими потоками, отриманими від використання нематеріальних активів, та грошовими потоками без їх використання.

10. Чистий прибуток підприємства (об'єкта оцінки) за останній звітний період становить 15 тис. дол. Ціна продажу аналогічного об'єкта – 200 тис. дол., а його чистий прибуток за аналогічний період становить – 20 тис. дол. Отже вартість об'єкта оцінки складе:

- a. 200 тис. дол.;
- b. 250 тис. дол.;
- c. 150 тис. дол.;
- d. 100 тис. дол.

2 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. Потенціал підприємства - це:

- a. сукупність ресурсів підприємства, що забезпечують досягнення певних результатів;
- b. здатність забезпечувати досягнення цілей підприємства за рахунок використання матеріальних ресурсів;
- c. спроможність підприємства досягати поставленої мети при найбільш ефективному використанні своїх ресурсів;
- d. сукупність ресурсів, які створюють певний ефект для зацікавлених осіб.

2. Характер виробничих приміщень підприємства визначає його:

- a. технічний потенціал;
- b. технологічний потенціал;
- c. просторовий потенціал;
- d. фінансовий потенціал.

3. До об'єктних складових потенціалу підприємства відносять:

- a. виробничий потенціал;
- b. науково-технічний потенціал;
- c. управлінський потенціал;
- d. маркетинговий потенціал.

4. Внутрішнє середовище організації – це:

- a. середовище безпосередніх контактів з фірмою;
- b. середовище непрямих контактів фірми;
- c. сукупність наступних основних елементів: виробництво, маркетинг, фінанси, організаційна структура, персонал;
- d. жодне з визначень невірно.

5. Результатом формування маркетингового потенціалу підприємства є:

- a. потенційний обсяг чистого прибутку підприємства;
- b. потенційний обсяг проданої продукції;
- c. потенційний обсяг випущеної продукції;
- d. обсяг фінансових ресурсів авансованих в інвестиційну, фінансову й господарську діяльність підприємства.

6. Який з перелічених нижче методів оцінки вартості бізнесу використовується в рамках порівняльного підходу?

- a. метод чистих активів;
- b. метод вартості заміщення;
- c. метод економічного прибутку;
- d. метод аналогового продажу чи ринку капіталу.

7. До інтервальних мультиплікаторів не належать ...

- a. ціна / прибуток;
- b. ціна / балансова вартість активів;
- c. ціна / дивідендні виплати;
- d. ціна / грошовий потік.

8. Будівлі — це ...

- a. будівельні об'єкти, призначені для здійснення спеціальних технічних процесів, а також усього комплексу супровідних процесів;
- b. частина архітектурного комплексу, обмежена будівельними елементами, з визначеними функціонально-технічними параметрами;
- c. сукупність будівельних елементів і конструкційних рішень, яка визначає можливість об'єкта виконувати корисні функції у господарському процесі;
- d. інженерно-архітектурні споруди, де створюються (використовуються) приміщення для здійснення бізнес-процесів підприємства.

9. Знецінення об'єкта внаслідок невідповідності його техніко-економічного рівня вимогам сучасного виробництва називається...

- a. фізичний знос;
- b. технологічне старіння;
- c. економічне старіння;
- d. функціональне старіння.

10. Який тип одиниць не використовується для виміру трудового потенціалу:

- a. часові;
- b. натуральні;
- c. вартісні;
- d. якісні.

3 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. У перекладі з латинської мови термін «потенціал» означає:

- a. резерви;
- b. наявні можливості;
- c. приховані можливості;
- d. запаси.

2. Здатність потенціалу підприємства забезпечувати стійкість підприємства до впливу факторів зовнішнього середовища визначається його:

- a. розміром;
- b. структурою;
- c. ієрархічністю;
- d. адаптивністю.

3. Мірою того, скільки потенційний покупець буде готовий заплатити за оцінювану вартість, є:

- a. ціна;
- b. вартість;
- c. витрати;
- d. собівартість.

4. Який вектор, що утворює квадрат потенціалу за однойменним графоаналітичним методом, є результативним і характеризує успішність функціонування підприємства?

- a. виробництво, розподіл і збут продукції;
- b. маркетинг;
- c. організаційна структура й менеджмент;
- d. фінанси.

5. PEST - аналіз використовують при дослідженні:

- a. зовнішнього середовища;
- b. внутрішнього середовища;
- c. зовнішнього й внутрішнього середовища;
- d. жоден з варіантів не вірний.

6. Основними методами порівняльного підходу оцінки потенціалу підприємства є:

1) метод капіталізації	5) метод ринку капіталу
2) метод чистих активів	6) метод ліквідаційної вартості
3) метод угод	7) метод галузевих коефіцієнтів
4) метод дисконтованих грошових потоків	

- a. відповіді: 3, 5, 7;
- b. відповіді 1, 4;
- c. відповіді: 2, 6;
- d. усі перелічені.

7. Нормативна оцінка вартості земельних ділянок, будівель і споруд базується на ...

- a. аналізі ринкових умов здійснення угод купівлі-продажу;
- b. урахуванні стратегічних орієнтирів розвитку підприємства;
- c. використанні офіційно затверджених інструктивно-методичних документів;
- d. комбінуванні витратних, результатних і порівняльних методик оцінки.

8. Визначити коефіцієнт фізичного зносу верстата, якщо відомо, що строк його економічного життя становить 10 років, а на момент оцінки він відпрацював 4,5 роки.

- a. 55 %;
- b. 60 %;
- c. 45 %;
- d. 35 %.

9. До якої зі статей, як правило, не вносять виправлення при коректуванні балансу з метою визначення вартості чистих активів:

- a. основні засоби;
- b. дебіторська заборгованість;
- c. запаси;
- d. грошові кошти.

10. Вартість гудвілу розраховують:

- a. множенням середньогалузевої прибутковості на власний капітал на величину власного капіталу;
- b. множенням середньогалузевої прибутковості на активи на величину активів;
- c. з нормалізованого прибутку віднімають очікуваний прибуток;
- d. розподілом надлишкового прибутку на коефіцієнт капіталізації.

4 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. Технології, наявність конкурентоспроможних ідей, наукові розробки визначають...

- a. кадровий потенціал підприємства;
- b. технічний потенціал підприємства;
- c. просторовий потенціал підприємства;
- d. технологічний потенціал підприємства.

2. До елементів зовнішнього середовища підприємства належать:

- a. виробництво;
- b. фінанси;
- c. конкуренти;
- d. кадри.

3. Що є головною метою стратегічного аналізу внутрішнього середовища організації:

- a. інформація про можливості, яку треба враховувати при формулюванні місії організації;
- b. інформація про загрози, яку треба враховувати при розробці продуктово-маркетингової стратегії організації;
- c. інформація про загрози й можливості, яку треба враховувати при прийнятті всіх ключових стратегічних рішень;

d. інформація про сильні й слабкі сторони організації, яку треба враховувати при прийнятті всіх ключових стратегічних рішень.

4. Середній потенціал має підприємство, з довжиною векторів, що утворюють його квадрат, у межах - ...

- a. 20-80 одиниць;
- b. 40-60 одиниць;
- c. 30-70 одиниць;
- d. 40-70 одиниць.

5. Який з нижченаведених пунктів є основою вартості, що розраховується оцінювачем:

- a. стаціонарність;
- b. цілісність;
- c. корисність;
- d. усе вищеперераховане.

6. Який принцип лежить в основі витратного підходу:

- a. ієрархії;
- b. очікування;
- c. заміщення;
- d. конкуренції.

7. Яка функція грошової одиниці слугує для розрахунку періодичних платежів за основну суму боргу та проценти за нього?

- a. коефіцієнт відшкодування капіталу;
- b. поточна вартість грошової одиниці;
- c. коефіцієнт амортизації грошової одиниці;
- d. накопичення грошової одиниці за певний період.

8. Земельна ділянка — це ...

a. частина земної поверхні, що характеризується природними властивостями, а також правовим статусом, які дозволяють використовувати її з господарською метою;

b. частина земної поверхні, яка має визначені фізичні параметри, правовий статус і задіяна в господарському процесі;

c. частина земної поверхні, що має фіксовані межі, характеризується визначеним місцезнаходженням, природними властивостями, певними фізичними параметрами, правовим і господарським статусом, які дозволяють використовувати її в економічних відносинах;

d. частина земної поверхні, що характеризується невизначеним місцезнаходженням, природними властивостями, різними фізичними параметрами, правовим і господарським статусом, які дозволяють використовувати її в економічних відносинах.

9. Цілісні технологічні комплекси машин та обладнання, які поєднані в єдину систему або технологію виробництва продукції, є первинним об'єктом оцінки при ...

a. одиничній оцінці;

b. груповій оцінці;

c. системній оцінці;

d. правильна відповідь відсутня.

10. Поняття "роялті" означає:

a. періодичні фіксовані виплати по іпотечному кредиту;

b. винагорода власникові патенту за право користування інтелектуальною власністю;

c. індекс для переоцінки основних фондів;

d. винагорода забудовника об'єкта нерухомості.

5 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. Рівень і результати реалізації потенціалу підприємства визначаються:

- a. реальними виробничими можливостями підприємства;
- b. наявними ресурсами і резервами;
- c. навичками різних категорій персоналу;
- d. формою підприємництва і адекватною до неї організаційною структурою підприємства.

2. До компонентів загального середовища належать:

- a. стан економіки;
- b. конкуренти;
- c. організаційна структура;
- d. виробництво.

3. Загроза появи нових конкурентів у певній галузі:

- a. знижує потенціал прибутковості в галузі;
- b. зумовлює підвищення рівня витрат, спрямованих на стимулювання збуту;
- c. зумовлює підвищення рівня капітальних вкладень для підтримки досягнутого рівня конкурентоспроможності;
- d. усе перераховане вище вірно.

4. Найбільш ймовірною ціною при укладенні угоди між покупцем і продавцем, яку розраховують виходячи з ситуації на ринку на конкретну дату, на покупця й продавця не тиснуть, обидві сторони досить інформовані про сутність і характер майна, що продається, є:

- a. ринкова вартість;
- b. вартість заміщення;
- c. ліквідаційна вартість;
- d. страхова вартість.

5. Про яку властивість економічної системи говорить твердження «Система містить параметри, що постійно змінюються, а також характеризується стохастичністю поведінки»?

- a. цілісність;
- b. синергічність;
- c. унікальність;
- d. нестационарність.

6. Основними методами витратного підходу оцінки потенціалу підприємства є:

1) метод капіталізації	5) метод ринку капіталу
2) метод чистих активів	6) метод ліквідаційної вартості
3) метод угод	7) метод галузевих коефіцієнтів
4) метод дисконтованих грошових потоків	

- a. відповіді: 3, 5, 7;
- b. відповіді 1, 4;
- c. відповіді: 2, 6;
- d. усі перелічені.

7. Д якої зі статей, як правило, не вносять виправлення при коректуванні балансу з метою визначення вартості чистих активів:

- a. основні засоби;
- b. дебіторська заборгованість;
- c. запаси;
- d. грошові кошти.

8. До моментних мультиплікаторів не відноситься ...

- a. ціна / чиста вартість активів;
- b. ціна / балансова вартість активів;
- c. ціна / дивідендні виплати;
- d. усі перелічені.

9. Метод оцінки вартості машин та обладнання, який базується на приведенні старої (минулої) ціни до її сучасного рівня, називається ...

- a. метод розрахунку за ціною однорідного об'єкта;
- b. індексний (трендовий) метод;
- c. метод поелементного розрахунку;
- d. метод рівновеликого аналога.

10. Потенційний валовий дохід від нерухомості залежить від:

- a. її площі й орендної ставки;
- b. її площі;
- c. орендної ставки;
- d. втрат від її недовикористання.

6 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. До суб'єктних складових потенціалу підприємства відносять:

- a. фінансовий потенціал;
- b. технічний потенціал;
- c. маркетинговий потенціал;
- d. просторовий потенціал.

2. Який з нижчеперелічених компонентів не належить до зовнішнього середовища підприємства:

- a. стан економіки;
- b. ринок робочої сили;
- c. маркетинг;
- d. постачальники.

3. При наявності декількох подібних або порівнюваних об'єктів той, який має найменшу ціну, користується найбільшим попитом - це сутність принципу:

- a. заміщення;
- b. відповідності;
- c. корисності;
- d. факторів виробництва.

4. Ідеалістична графічна модель потенціалу підприємства має форму...

- a. квадрата;
- b. сфери;
- c. ромба;
- d. кола.

5. Яка вартість із перерахованих нижче визначає вартість відтворення нової, точної копії об'єкта власності на базі нинішніх цін і з використанням таких самих або подібних матеріалів:

- a. вартість заміщення;
- b. обґрунтована ринкова вартість;
- c. вартість відтворення;
- d. ліквідаційна вартість.

6. Особливістю порівняльного підходу є:

- a. орієнтація на ретроінформацію й досягнуті в минулому результати фінансово-господарської діяльності;
- b. орієнтація на перспективи розвитку підприємства;
- c. орієнтація на потік майбутніх доходів;
- d. орієнтація на витрати, необхідні для відтворення аналогічного підприємства.

7. До моментних відносять мультиплікатор:

- a. ціна/прибуток;
- b. ціна/чисті активи;
- c. ціна/грошовий потік;
- d. ціна/прибуток від реалізації.

8. Споруди — це ...

- a. будівельні об'єкти, призначені для здійснення спеціальних технічних процесів, а також усього комплексу супровідних процесів;
- b. частина архітектурного комплексу, обмежена будівельними елементами, з визначеними функціонально-технічними параметрами;
- c. сукупність будівельних елементів і конструкційних рішень, яка визначає можливість об'єкта виконувати корисні функції під час господарських процесів;
- d. інженерно-архітектурні споруди, де створені умови для здійснення бізнес-процесів підприємства.

9. Метод виграшу в собівартості базується на:

- a. урахуванні економії витрат, що може бути асоційована з застосуванням нематеріальних активів; передбачає обчислення розміру виграшу в собівартості за термін, коли інтелектуальна власність ще приносить корисний ефект (знижує собівартість);
- b. припущенні, що приріст вартості компанії порівняно з вартістю капіталу, трудових і земельних ресурсів, залучених до господарського обігу, формується за рахунок нематеріальних активів;
- c. визначенні різниці між грошовими потоками, отриманими від використання нематеріальних активів, та грошовими потоками без їх використання;
- d. залежності вартості від часу.

10. Якщо ставка дисконту становить 10%, то для приведення до поточних умов грошового потоку 2-го року реалізації проекту необхідно розділити на:

- a. 1,331;
- b. 1,464;
- c. 1,1;
- d. 1,21.

7 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. Наявність і достатність власного і залученого капіталу, стан активів, ліквідність, наявність кредитних ліній на підприємстві, визначає його:

- a. технічний потенціал;
- b. кадровий потенціал;
- c. фінансовий потенціал;
- d. інформаційний і науково-технічний потенціал.

2. SWOT - аналіз підприємства спрямований на:

- a. розробку заходів для найкращого задоволення потреб споживачів;
- b. розробку стратегій і методів управління, що дозволяють привести у відповідність можливості підприємства і його цілі;
- c. визначення привабливості ринку взагалі й виявлення позиції підприємства на ньому;
- d. виявлення сильних і слабих сторін, загроз і можливостей з метою розвитку обмежених можливостей.

3. Об'єкт оцінки - підприємство харчової промисловості. Воно перебуває у важкому фінансовому стані у зв'язку з відсутністю попиту на продукцію. У районі його розташування збільшується кількість підприємств переробної промисловості, створюються нові робочі місця, підвищується життєвий рівень. За таких умов вартість об'єкта оцінки:

- a. збільшується;
- b. зменшується;
- c. не зміниться;
- d. залежить тільки від внутрішніх змін.

4. Об'єкт власності при постановці його на баланс підприємства оцінюється за вартістю:

- a. ліквідаційною;
- b. залишковою;
- c. балансовою;
- d. відтворення.

5. Про яку властивість економічної системи говорить твердження «Система має можливість протидіяти руйнівним тенденціям»?

- a. мультиплікативність;
- b. адаптивність;
- c. протиентропійність;
- d. граничність.

6. Який з перелічених нижче методів оцінки вартості бізнесу використовується відповідно до витратного підходу?

- a. метод ліквідаційної вартості;
- b. метод прямої капіталізації доходів;
- c. метод дисконтування грошового потоку;
- d. метод мультиплікаторів.

7. Мультиплікатор ціна/прибуток відрізняється від мультиплікатора ціна/грошовий потік за інших рівних умов на величину:

- a. собівартість продукції;
- b. адміністративних витрат;
- c. нарахованої амортизації;
- d. операційних витрат.

8. Визначити коефіцієнт фізичного зносу верстата, якщо відомо, що строк його економічного життя становить 10 років, а на момент оцінки він відпрацював 5,5 років.

- a. 55 %;
- b. 60 %;
- c. 45 %;
- d. 35 %.

9. Знецінення об'єкта під впливом зовнішніх факторів називається...

- a. фізичний знос;
- b. технологічне старіння;
- c. економічне старіння;
- d. функціональне старіння.

10. До нематеріальних активів підприємства відносять:

- a. активи, які не здатні приносити дохід;
- b. активи, термін використання яких перевищує один рік;
- c. активи, матеріальна форма яких не має суттєвого значення для використання в господарській діяльності;
- d. усі відповіді правильні.

8 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. Характер виробничих приміщень підприємства визначають його:

- a. технічний потенціал;
- b. технологічний потенціал;
- c. просторовий потенціал;
- d. фінансовий потенціал.

2. Про яку властивість економічної системи говорить твердження «Система складається з певної кількості елементів»?

- a. компонентність;
- b. унікальність;
- c. складність;
- d. граничність.

3. До факторів, що характеризують сильні й слабкі сторони підприємства не належать:

- a. репутація (імідж) підприємства;
- b. компетентність персоналу;
- c. законодавча й нормативна база;
- d. висока частка ринку.

4. Який закон констатує, що для будь-якої системи (підприємства, організації, фірми) існує такий набір елементів, при якому її потенціал завжди буде або значно більшим, ніж звичайна сума потенціалів елементів, що до неї входять, або суттєво меншим?

- a. закон розподілу;
- b. закон оптимального співвідношення;
- c. закон синергії;
- d. закон обмеженості ресурсів.

5. Залежно від способу зображення кінцевих результатів оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства існують такі методи:

- a. графічні, математичні та логістичні;
- b. індикаторні та матричні;
- c. критеріальні та експертні;
- d. одномоментні та стратегічні.

6. Який принцип лежить в основі дохідного підходу:

- a. ієрархії;
- b. очікування;
- c. заміщення;
- d. конкуренції.

7. Основою методу є ціни, сформовані на відкритому фондовому ринку – це базове положення:

- a. методу компанії – аналога;
- b. методу ліквідаційної вартості;
- c. методу галузевих коефіцієнтів;
- d. методу капіталізації прибутку.

8. Який з методів не належить до групи витратних методик оцінки вартості машин та обладнання?

- a. метод розрахунку за ціною однорідного об'єкта;
- b. метод рівновеликого аналога;
- c. метод поелементного розрахунку;
- d. метод розрахунку за укрупненими нормативами.

9. Дійсний валовий дохід розраховується як різниця між потенційним валовим доходом і:

- a. можливими витратами від експлуатації;
- b. можливими витратами від недовикористання;
- c. можливими витратами від недовикористання й втратами при зборі платежів;
- d. можливими витратами при зборі платежів.

10. Майбутня вартість FV визначається через поточну вартість PV, ставку дисконту періоду r і число періодів часу n по формулі:

- a. $FV = PV (1 + rn)$;
- b. $FV = PV (1 + n)^r$;
- c. $FV = PV (1 + r)^n$;
- d. $FV = PV (1 - r)^n$.

9 варіант.

Відповісти на тестові питання:

1. За ступенем реалізації розрізняють потенціал:

- a. зовнішній і внутрішній;
- b. виробничий і фондовий;
- c. ринковий і неринковий;
- d. досягнутий і перспективний.

2. Економія за рахунок оптимального формування потенціалу організаційної системи управління — це ...

- a. виробнича синергія;
- b. управлінська синергія;
- c. операційна синергія;
- d. фінансова синергія.

3. Що з нижченаведеного відповідає визначенню ліквідаційної вартості?

- a. різниця між виручкою від продажу окремих активів підприємства та витратами на ліквідацію;
- b. вартість, розрахована по конкретному факту;
- c. вартість, яка враховує індивідуальні потреби конкретного інвестора;
- d. вартість, розрахована для підприємства, що перебуває в стані банкрутства.

4. Залежно від напрямку формування інформаційної бази оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства існують методи:

- a. графічні, математичні та логістичні;
- b. індикаторні та матричні;
- c. критеріальні та експертні;
- d. одномоментні та стратегічні.

5. Забезпечення потреби в матеріальних ресурсах виключно за рахунок позикових коштів можна розглядати як:

- a. силу підприємства;
- b. слабкість підприємства;
- c. зовнішню можливість;
- d. зовнішню загрозу.

6. Функція "майбутньої вартості" і функція "поточної вартості" є:

- a. незалежними одна від одної;
- b. зворотними величинами стосовно одна одної;
- c. доповнюють одна одну;
- d. немає правильної відповіді.

7. Якщо в структурі активів підприємства переважає нерухомість, то перевага віддається мультиплікаторові:

- a. ціна/дивіденди;
- b. ціна/прибуток;
- c. ціна/грошовий потік;
- d. ціна/виторг від продажу.

8. Яке з нижчеперелічених визначень неправильне:

- a. ставка капіталізації - це процентна ставка, що використовується для перерахунку майбутніх потоків доходів у поточної вартості;
- b. ставка капіталізації - це процентна ставка, що дозволяє перетворити величину прибутку або грошового потоку за один період часу на показник вартості;
- c. ставка капіталізації - різниця між ставкою дисконту й середньорічними темпами зростання прибутку;
- d. ставка капіталізації - різниця між ставкою дисконту й середньорічними темпами збільшення грошового потоку.

9. Визначити коефіцієнт фізичного зносу верстата, якщо відомо, що строк його економічного життя становить 10 років, а на момент оцінки він відпрацював 6 років.

- a. 55 %;
- b. 60 %;
- c. 45 %;
- d. 35 %.

10. Грошовий потік для всього інвестованого капіталу розраховується за тією ж формулою, що й грошовий потік для власного капіталу, але в ній будуть відсутні:

- a. амортизаційні відрахування;
- b. приріст/зменшення довгострокової заборгованості;
- c. приріст/зменшення власного оборотного капіталу;
- d. капіталовкладення.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України. – 2004 №19.
2. Закон України «Про господарські товариства»: // Галицькі контракти. – 1998. - № 7.
3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 3-4, ст.27.
4. Закон України "Про оцінку майна, майнових прав і професійну оціночну діяльність в Україні" від 12.07.2001 № 2658-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 47, ст.251.
5. Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 30.06.99 № 784 – XIV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 31, ст.440.
6. Методика грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів): Постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.97 №525.
7. Методика грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.95 №213.
8. Методика оцінки вартості майна під час приватизації: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2000 № 1554.
9. Методика оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів): Наказ Держкомзема від 29.08.97.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи": Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 № 242.
11. Порядок оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів: Наказ Держкомзема від 27.11.97р.
12. Про затвердження Порядку експертної оцінки нематеріальних активів: Наказ Фонду державного майна України та Державного Комітету з питань науки і технологій від 27.07.95 № 969/97.
13. Ансофф И. Стратегическое управление. – М.: Экономика, 1989.

14. Валдайцев С.В. Оценка бизнеса и инноваций. - М.: Информационно-издательский дом «Филинь», 2003.
15. Венедиктова В.И. Гудвилл: Цена престижа фирмы. – Харьков: Консул, 1998. – 175 с.
16. Гавва В.Н., Божко Е.А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
17. Герасимчук В.Г. Розвиток підприємства: діагностика, стратегія, ефективність. — К.: Вища шк., 2002. — 266 с.
18. Градов А.П. Экономическая стратегия фирмы: Учеб.пособие. – СПб.: Спец. литература, 2003. – 589 с.
19. Григорьев В.В. Методические положения по оценке предприятий и объектов недвижимости. – М.: Центр экономической реконструкции предприятий, 1995.
20. Григорьев В.В., Островкин И.М. Оценка предприятий: Имущественный подход: Учеб.-практ.пособие.- М.: Дело, 2000.-224с.
21. Грязнова А. Г., Федотова М.А., Эскиндаров М.А., Тазихина Т.В., Иванова Е.Н., Щербакова О.Н. Оценка стоимости предприятия (бизнеса). М.: Интерреклама, 2003. - 543 с.
22. Десслер Г. Управление персоналом. / Г. Десслер. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. 312 с.
23. Добикіна О.К. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 208 с.
24. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посібник / За ред. Й.М. Петровича. – К.: Знання, КОО, 2001. – 405 с.
25. Економіка підприємств: Підр. / За ред. С.Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
26. Економіка торговельного підприємства: Підручник для ВНЗ / За ред. проф. Н.М. Ушакової. – К.: “Хрещатик”, 1999. – 800 с.
27. Іщук С. О. Виробничий потенціал промислових підприємств: проблеми формування і розвитку Вид видання: Монографії Львів Ін-т регіональних досліджень НАН України 2006.

28. Колот А. М. Мотивація персоналу: Підручник. — К.: КНЕУ, 2002.
29. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 352с.
30. Круглова Н. Ю., Круглов М. И. Стратегический менеджмент. Учебник для вузов. М.: Издательство РДЛ. 2003. Львов В.С. Эффективное управление техническим развитием. — М.: Экономика, 1995 . — 255 с.
31. Круш П.В. Оцінка бізнесу: Навчальний посібник. —К.: ЦНЛ, 2004 р. —264 с.
32. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом: Навчальний посібник. — К.: Кондор, 2003. — 296с.
33. Основы управления персоналом / Под ред. Б.М.Генкина. — М.: Высш.шк., 1996. — 384 с.
34. Оценка машин, оборудования и транспортных средств: Учебное пособие/Под редакцией В.П. Антонова - М.: Институт оценки природных ресурсов, 2001.-392с.
35. Поповкін В.А. Регіонально-цілісний підхід в економіці. — К.: Наукова думка, 1993.
36. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой/ Богданова Т.А., Градов А.П. и др.; Под ред. Градова А.П. и Кузина Б.И. - СПб.: "Специальная литература", 2006. - 511с.
37. Федонін О.С., Рєпіна І.М., Олексюк О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 316с.
38. Хаггет П. Пространственный анализ в экономической географии. — М.: Перспектива, 1968.
39. Хикс Д.Р. Стоимость и капитал. — М.: Прогресс, 1999. —48 с.
40. Щербаков В.А., Щербакова Н.А. Оцінка вартості підприємства (бізнесу): М.: Омега-Л, 2006.- 288с.
41. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента. - М.: Финансы и статистика, 2002. - 635 с.
42. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами: Пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 1997.

43. Дєєва Н.М. Управління корпоративними фінансами. – К.: Центр навчальної літератури, 2007.- 200 с.
44. Карлоф Б. Деловая стратегия. - М.: Прогресс, 1991.
45. Крайник О. П. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. – Львів: ЛРІДУ НАДУ Інтелект-Захід, 2005. – 256 с.
46. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1998. – 352 с.
47. Менеджмент и рынок: германская модель: Учеб. пособие / Под ред. У. Рора, С. Домова. – М.: Изд-во БЕК, 1995. – 480 с.
48. Основы анализа и оценки бизнеса: Программа обучения оценщиков и преподавателей по оценке бизнеса. – М.: Институт экономического развития Мирового банка. – 202 с.
49. Старобинский Э.Е. Как управлять персоналом. – М.: ЗАО «Бухгалтерский бюллетень», 1997. – 336 с.
50. Харрисон Г.С. Оценка недвижимости: Учебное пособие / Пер. с англ. – М.: РИО Мособлпллоиграфиздата, 1994.
51. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: Підручник для ВНЗ / Ю.С. Цал-Цалко. - К. : Центр навчальної літератури, 2008. - 566 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Управління потенціалом підприємства.

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи і
проведення практичних занять (для студентів заочної форми навчання та
слухачів другої вищої освіти
спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства»).

Укладачі **КОВАЛЕВСЬКА** Алла Володимирівна
ФЕДОРОВА Вікторія Геннадіївна

Відповідальний за випуск *А. Є. Ачкасов*

Редактор *О. В. Тарасюк*

Комп'ютерне верстання *К. А. Алексанян*

План 2010, поз. 488 М

Підп. до друку 31.08.2010 р.	Формат 60x84/16
Друк на різнографі	Ум. друк. арк. 2,6
Тираж 50 пр.	Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4064 від 12.05.2011